

Αθήνα, 18 Ιουνίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Θέμα: «Άρση του αποκλεισμού συνταξιοδότησης γονέων ατόμων με αναπηρία λόγω εργασίας του τέκνου και εναρμόνιση της νομοθεσίας με τις αρχές της συμπερίληψης»

Η ελληνική Πολιτεία διακηρύσσει σταθερά την ανάγκη πλήρους κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία, υιοθετώντας πολιτικές που προωθούν την ισότητα ευκαιριών, την αυτόνομη διαβίωση και την πρόσβαση στην εργασία. Παρά ταύτα, εξακολουθούν να ισχύουν διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας που συνδέουν τη συνταξιοδότηση γονέων ατόμων με αναπηρία με την προϋπόθεση ότι το τέκνο δεν εργάζεται ή θεωρείται ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία. Ειδικότερα, στο καθεστώς συνταξιοδότησης γονέων αναπήρων, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 37 του Ν.3996/2011 και τις προγενέστερες διατάξεις που αυτό τροποποίησε, προβλέπεται ότι το τέκνο με αναπηρία 67% και άνω δεν πρέπει να εργάζεται προκειμένου να θεμελιωθεί ή να διατηρηθεί το σχετικό συνταξιοδοτικό δικαίωμα του γονέα. Δηλαδή, στο ισχύον καθεστώς συνταξιοδότησης γονέων ατόμων με αναπηρία, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, η εργασιακή δραστηριότητα του τέκνου αποτελεί λόγο αποκλεισμού ή απώλειας του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του γονέα-φροντιστή.

Η συγκεκριμένη πρόβλεψη δημιουργεί μια προφανή αντίφαση: από τη μία πλευρά η Πολιτεία επιδιώκει την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, ενώ από την άλλη η εργασιακή τους δραστηριότητα λειτουργεί ως παράγοντας απώλειας συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των γονέων-φροντιστών τους. Μετά από δεκαετίες παράλληλης εργασίας και διαρκούς φροντίδας, η δυνατότητα συνταξιοδότησής τους δεν συνιστά προνοιακή παροχή αλλά ασφαλιστικό δικαίωμα που εδράζεται σε πραγματικό χρόνο ασφάλισης και εισφορών. Στην πράξη, αντί να διευκολύνει η Πολιτεία τις οικογένειες αυτές, τις καλεί να επιλέξουν μεταξύ της επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης του παιδιού τους και της δυνατότητας συνταξιοδότησης του γονέα-φροντιστή. Πρόκειται για ένα θεσμικό δίλημμα που αντιστρατεύεται ευθέως τις πολιτικές συμπερίληψης που η ίδια η Πολιτεία διακηρύσσει.

Παρά το γεγονός ότι οι μεταβολές της ασφαλιστικής νομοθεσίας κινούνται προς την κατεύθυνση της άρσης των αντικινήτρων εργασίας για τα ίδια τα άτομα με αναπηρία, οι γονείς εξακολουθούν να υπόκεινται σε ένα καθεστώς που αντιμετωπίζει την εργασία του τέκνου ως ασυμβίβαστη με το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα, γεγονός που δημιουργεί νομοθετική δυσαρμονία και έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές της κοινωνικής ένταξης. Η σημερινή προσέγγιση της Πολιτείας δεν ανταποκρίνεται στη σύγχρονη αντίληψη περί αναπηρίας, σύμφωνα με την οποία ένα άτομο μπορεί να έχει πιστοποιημένη αναπηρία

67% και άνω και ταυτόχρονα να εργάζεται, να παράγει και να συμμετέχει ισότιμα στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Επειδή η χώρα μας έχει κυρώσει με τον Ν. 4074/2012 τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, όπου σύμφωνα με το άρθρο 27 αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην εργασία επί ίσοις όροις με τους λοιπούς πολίτες,

Επειδή παράλληλα το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος επιβάλλει στο Κράτος την υποχρέωση λήψης ειδικών μέτρων για τη διασφάλιση της αυτονομίας, της επαγγελματικής ένταξης και της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, συνεπώς η διατήρηση ασφαλιστικών διατάξεων που συνδέουν τη συνταξιοδότηση του γονέα με την επαγγελματική αδράνεια του τέκνου δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς τη συμβατότητά τους με τις συνταγματικές επιταγές και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Πόσοι ασφαλισμένοι έχουν υποβάλει αιτήσεις συνταξιοδότησης ως γονείς ατόμων με αναπηρία κατά την τελευταία πενταετία και πόσες από αυτές απορρίφθηκαν ή δεν κατέστη δυνατό να εγκριθούν λόγω εργασίας του τέκνου;
2. Προτίθεται να καταργήσει την προϋπόθεση μη εργασίας του τέκνου με αναπηρία για τη θεμελίωση ή διατήρηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των γονέων-φροντιστών;
3. Προτίθεται να προχωρήσει σε ενιαία νομοθετική ρύθμιση για δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ώστε η εργασία του τέκνου με αναπηρία να μην επιφέρει περικοπή, αναστολή ή και απώλεια της σύνταξης του γονέα;
4. Εξετάζει την αναγνώριση του πιστοποιημένου ποσοστού αναπηρίας 67% και άνω ως βασικού και επαρκούς αντικειμενικού κριτηρίου για τη συνταξιοδότηση γονέων ατόμων με αναπηρία, χωρίς πρόσθετες προϋποθέσεις περί ανικανότητας προς εργασία ή μη απασχόλησης;
5. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα του Υπουργείου για την εναρμόνιση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου με τις αρχές της συμπερίληψης, της ίσης μεταχείρισης και της αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Καραμέρος Γεώργιος

Γαβρήλος Γεώργιος

Καλαματιανός Διονύσης

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Κόκκαλης Βασίλειος

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γεώργιος

Τσαπανίδου Παρθένα (Πόπη)

Ψυχογιός Γεώργιος